

عقل مسلمان تمام

امسال، در آستانه شروع سال تحصیلی که با میلاد امام رضا (ع) همزمان شده بود، مدیر مجتمع آموزشی ما در نشستی صمیمانه با همکاران، با ذکر حدیثی از امام رضا (ع) به نقش معلمان در تربیت دانش‌آموزان اشاره کردند. آنچه در زیر می‌آید، گزیده‌ای از مطالب ایشان است.

تنظیم‌کننده: مهرناز رفیعی
دبیر منطقه ۹ تهران

عقل شخص مسلمان تمام نیست مگر او ۱۰ خصلت داشته باشد:

۱ از او امید خیر باشد.

با پیچیده شدن جامعه امور خیر نیز کم‌رنگ‌تر می‌شود. یعنی افراد کمتر خیرشان به دیگران می‌رسد. متأسفانه امروزه این فرهنگ که دین هم بر آن تأکید کرده کم‌رنگ شده است، حال آنکه هنوز برخی از قدیمی‌ها مرجع رفع مشکلات مردم، اعم از مادی و غیر آن، هستند.

۲ خلق از بدی او در امان باشند.

هر فردی ممکن است خصلت‌ها، برخوردها و رفتارهای ناشایست و آزاردهنده داشته باشد. انسان باید خود را کنترل کند تا بدی او به دیگران نرسد. این امر باعث ارتباط اجتماعی بیشتر می‌شود. در کار گروهی و مدرسه نیز به گونه‌ای باشیم که خیرمان به دیگران برسد نه بدی‌مان.

با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های رشد توسط دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، وابسته به وزارت آموزش و پرورش تهیه و منتشر می‌شود.

مجله‌های دانش‌آموزی

(به صورت ماه‌نامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود):

- رشد کورک** (برای دانش‌آموزان آمادگی و پایه اول دوره آموزش ابتدایی)
- رشد نغمه‌آموز** (برای دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره آموزش ابتدایی)
- رشد دانش‌آموز** (برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم، پنجم و ششم دوره آموزش ابتدایی)
- رشد نوجوان** (برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه اول)
- رشد جوان** (برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه دوم)

مجله‌های بزرگسال عمومی

(به صورت ماه‌نامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود):

- رشد آموزش ابتدایی ♦ رشد آموزش متوسطه ♦ رشد تکنولوژی آموزشی
- رشد مدرسه فردا ♦ رشد مدیریت مدرسه ♦ رشد معلم

مجله‌های بزرگسال و دانش‌آموزی تخصصی

(به صورت فصل‌نامه و چهار شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود):

- رشد برهان آموزش متوسطه اول (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره متوسطه اول) ♦
- رشد برهان آموزش متوسطه دوم (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم) ♦
- رشد آموزش قرآن ♦ رشد آموزش معارف اسلامی ♦ رشد آموزش زبان و ادب فارسی ♦ رشد آموزش هنر ♦ رشد آموزش مشاور مدرسه ♦ رشد آموزش تربیت بدنی ♦ رشد آموزش علوم اجتماعی ♦ رشد آموزش تاریخ ♦ رشد آموزش جغرافیا ♦ رشد آموزش زبان ♦ رشد آموزش ریاضی ♦ رشد آموزش فیزیک ♦ رشد آموزش شیمی ♦ رشد آموزش زیست‌شناسی ♦ رشد آموزش زمین‌شناسی ♦
- رشد آموزش فنی و حرفه‌ای و کار و دانش ♦ رشد آموزش پیش دبستانی

مجله‌های رشد عمومی و تخصصی، برای معلمان، مدیران، مربیان، مشاوران و کارکنان اجرایی مدارس، دانش‌جویان مراکز تربیت معلم و رشته‌های دبیری دانشگاه‌ها و کارشناسان تعلیم و تربیت تهیه و منتشر می‌شود.

- نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶، دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی.
- تلفن و نمابر: ۰۲۱ - ۸۸۳۰۱۴۷۸

۳ خیر اندک دیگران را بسیار بشمارد.

اگر دانش‌آموزی کار کوچکی انجام داد، از او یاد کنیم. این خود در دیگران ایجاد انگیزه می‌کند، زیرا باعث می‌شود کاری کوچک به کاری نمونه و بزرگ تبدیل شود. چنین توجهی به دانش‌آموز و نوع رفتار ما با او، ارتباط‌های دوستانه را محکم می‌کند.

در میان اعضای خانواده نیز کار خیر، فعالیت خوب، حرف زیبا و رفتار نیک حتی کوچک فرزندان را به یاد آوریم. این خود نوعی تشویق است. مثلاً در کارنامه بچه، فقط به نمره پایین او توجه نکنیم؛ نمرات عالی او را نیز در نظر بگیریم. این رفتار، او را به کار نیک تشویق می‌کند.

۴ خیر بسیار خود را اندک بشمارد.

اینکه فعالیت‌های خود را به رخ بکشیم و دیگران را مذمت کنیم، خصلت مؤمن عاقل نیست. خیر خود را کم شماریم. این تفکر و بینش انسان را رشد می‌دهد، ولاً رشد ما محدود می‌شود. لذا نه فقط در گفتار، بلکه در ضمیر ناخودآگاه خود نیز باور کنیم که در مقابل توانایی‌های الهی که به ما داده شده است کاری نکرده‌ایم. وجود همین روحیه در امام خمینی (ره) باعث شد ایشان هنگام ورود به ایران در سال ۵۷، در پاسخ به خبرنگاری که پرسید «پس از ۱۵ سال دوری از ایران اکنون چه احساسی دارید؟» بفرمایند: «هیچ». اگر فکر کنی در کار خیر به انتهای رسیده‌ای، به غرور می‌رسی و به زمین می‌خوری. بنابراین، این طرز برخورد در حرف و گفتار نیست، بلکه در بینش و اعتقاد است.

۵ هر چه حاجت از او خواهند دل تنگ نشود.

مثلاً وقتی شاگرد دو سؤال از شما می‌پرسد، برای سؤال سوم عکس‌العمل منفی نشان ندهید. باید برای رفع حاجت دیگران صبر و حوصله و تلاش داشته باشیم.

۶ در عمر خود از دانش‌طلبی خسته نشود.

یعنی فرد هیچ موقع احساس بی‌نیازی نکند. مثلاً نگوید دو سال است معلم ریاضی هستم و به یادگیری نکته جدیدی نیاز ندارم. مطالعه مداوم و دانش‌آموزی مستمر باعث نشاط می‌شود، ولی اگر فرد متوقف شود، یعنی راکد، خسته و بی‌حوصله شود، این حالت در رفتار او اثر می‌گذارد. دانش‌طلبی تا آخر عمر باید ادامه یابد.

۷ فقر در راه خدا برایش از توانگری محبوب‌تر باشد.

این فقر فقط فقر مادی نیست، فقر یعنی فقدان و کمبود؛ یعنی همیشه احساس فقر داشتن نسبت به تعالی. خداوند دوست دارد انسان رشد کند و به تعالی برسد تا به آن صفات عالیه برسد. کسی می‌تواند چنین رشد بکند که احساس فقر کند، ولاً احساس غنا مانع رشد و تعالی است.

حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی برگ اشتراک مجله‌های رشد

نحوه اشتراک:

شما می‌توانید پس از واریز مبلغ اشتراک به شماره حساب ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت، شعبه سه‌راه آزمایش کد ۳۹۵، در وجه شرکت افست از دو روش زیر، مشترک مجله شوید:

۱. مراجعه به وبگاه مجلات رشد به نشانی: www.roshdmag.ir و تکمیل برگه اشتراک به همراه ثبت مشخصات فیش واریزی.
۲. ارسال اصل فیش بانکی به همراه برگ تکمیل شده اشتراک با پست سفارشی (کپی فیش را نزد خود نگه‌دارید).

◆ نام مجلات در خواستی:

◆ نام و نام خانوادگی:
 ◆ تاریخ تولد:
 ◆ تلفن:
 ◆ نشانی کامل پستی:
 استان: شهرستان: خیابان:
 شماره فیش بانکی: مبلغ پرداختی:
 پلاک: شماره پستی:

◆ اگر قبلاً مشترک مجله بوده‌اید، شماره اشتراک خود را بنویسید:

.....

امضا:

- نشانی: تهران، صندوق پستی امورمشترکین: ۱۶۵۹۵/۱۱۱
- وبگاه مجلات رشد: www.roshdmag.ir
- اشتراک مجله: ۰۲۱-۷۷۳۳۶۶۵۶/۷۷۳۳۵۱۱۰/۷۷۳۳۹۷۱۳-۱۴

- ◆ هزینه اشتراک یکساله مجلات عمومی (هشت شماره): ۳۰۰/۰۰۰ ریال
- ◆ هزینه اشتراک یکساله مجلات تخصصی (چهار شماره): ۲۰۰/۰۰۰ ریال

۸ خواری در راه خدا برایش از عزت در نزد دشمن خدا محبوب‌تر باشد.

ما تعریف درستی از عزت نداریم. مثلاً عضو گروهی می‌شویم و گروه ما را بزرگ می‌شمارد و از ما دفاع می‌کند، درحالی‌که این عزت واقعی نیست، چون واقعیت این نیست. لذا اگر مؤمنی در میان جمعی خودخواه خوار شود و آن‌ها از کردار و رفتار ناراحت شوند و جایگاه خود را از دست بدهد، نباید ناراحت شود. در غیر این صورت معلوم می‌شود که او عزت را از راه دشمنان خود جویا شده است. درحالی‌که هر چه نزد خدا خوار باشیم، نزد مردم عزت بیشتری پیدا می‌کنیم.

۹ گمنامی را از پرنامی خواهان‌تر باشد.

مؤمن نمی‌کوشد که خود را مطرح کند. یعنی حتی اگر فعالیت‌های اجتماعی گسترده دارد، ضرورت ندارد خود را عیان کند. گمنامی منش پسندیده‌ای است. انسان عاقل دوست دارد در گمنامی به سر ببرد.

۱۰ احدی را نبیند، مگر اینکه بگوید او از من بهتر و پرهیزگارتر است.

همه ما با این خصلت خیلی درگیر هستیم. روحیه ما معمولاً روحیه قضاوت کردن است؛ رفتار دانش‌آموزان و حتی والدین را قضاوت می‌کنیم. امام رضا(ع) در این فرمایش نمی‌گوید افراد مسلمان، بلکه می‌گوید «همه کس» را از خود پرهیزگارتر بدانیم.

اگر این دستور امام رعایت شود، دنیا گلستان می‌شود؛ این یعنی طرف مقابل را بهتر و پرهیزگارتر دانستن. مثلاً ما با توجه به قیافه و رفتار افراد قضاوت می‌کنیم که آن‌ها دین دارند یا ندارند! این قضاوت بدتر از همه قضاوت‌هاست. حتی لازم نیست این موضوع را آشکارا مطرح و بیان کنیم. همین قدر که در دل خود قضاوت می‌کنیم، بد است، چون ما خدا نیستیم و حق قضاوت نداریم. چه بسا فردی با خدای خود ارتباطی دارد که ما از آن بی‌خبریم. شاید خلوص او از ما که مؤدب به مناسک هستیم، بیشتر باشد. صرف رعایت ظاهر نشانه بهتر بودن نزد خداوند نیست.

اگر دانش‌آموزی در کلاس تکلیف انجام نداد، صفت تنبلی به او ندهید. ما باید با دانش‌آموز خاطی برخورد کنیم، ولی عمل او را زیر سؤال نبریم و برچسب بی‌انضباطی به او نزنیم.

وقتی حکم می‌دهیم به اینکه دانش‌آموزی تنبل یا بی‌انضباط است، انگیزه او را از بین می‌بریم.